

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2019 РІК**

Статистичний збірник

Чернівці
2020

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління аналізу даних статистичних спостережень
Відділ аналізу даних економічної статистики**

За редакцією **І.Д.Арделян**
Відповідальна за випуск **М.В.Коропотницька**

У статистичному збірнику “Доходи та витрати населення Чернівецької області за 2019 рік” наведено інформацію про результати розрахунків доходів та витрат населення Чернівецької області за 2005, 2010–2019 роки.

При підготовці збірника використана інформація, надана Головним управлінням Пенсійного фонду у Чернівецькій області та Департаментом соціального захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-а
- телефони: 55-09-42
- факс: 58-19-33
- електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-а, кімн.401
- телефон: 58-14-78, 58-17-58

© Головне управління статистики у Чернівецькій області, 2020

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник “Доходи та витрати населення Чернівецької області за 2019 рік” містить результати розрахунків доходів та витрат населення Чернівецької області.

Розрахунок доходів та витрат населення базується на міжнародних стандартах Системи національних рахунків, а також Європейської системи національних і регіональних розрахунків стосовно визначення доходів та витрат для складання рахунків сектору домашніх господарств, з урахуванням особливостей економіки України та специфіки її первинного обліку та звітності.

Починаючи з даних за 2012 рік, розрахунки здійснено відповідно до "Методологічних положень оновленої версії системи національних рахунків 2008 року" (наказ Держстату України від 17.12.2013 № 398).

У збірнику наведено обсяги та структуру основних показників доходів та витрат населення, наявний дохід, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, реальний наявний дохід, визначений з урахуванням цінового фактору, кінцеві споживчі витрати в розрізі джерел фінансування (витрат інституційних секторів економіки), а також валове нагромадження основного капіталу домашніх господарств.

В окремі розділи виділені основні показники доходів та витрат населення та окремі складові валового регіонального продукту за регіонами України та областями Карпатського економічного району.

Також вміщено інформацію щодо заробітної плати штатних працівників, структури сукупних ресурсів та витрат домогосподарств (за матеріалами вибіркового обстеження умов життя домогосподарств), споживання продуктів харчування та послуг населенням, середніх цін на продовольчі товари в торговій мережі, індексів споживчих цін на основні групи товарів та послуг.

За 2014–2019 роки дані по Україні наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Показники доходів та витрат населення за 2019 рік є попередніми і будуть уточнені у наступних виданнях. Наведено методологічні пояснення та предметно-алфавітний покажчик.

**Управління аналізу даних
статистичних спостережень**

СКОРОЧЕННЯ

в.п. – відсотковий пункт
г – грам
грн – гривня
л – літр

кг – кілограм
млн – мільйон
од – одиниць
шт – штук

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	–	явищ не було
Нуль (0; 0,0)	–	явища відбулися, але в вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці розрядами
Три крапки (...)	–	відомості відсутні
Символ (×)	–	заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу

ЗМІСТ

Стор.

ПЕРЕДМОВА	3
СКРОЧЕННЯ	3
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	3
1. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЗА 2019 РІК	7
2. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЗА 2005, 2010–2019 РОКИ	9
2.1. Доходи та витрати населення	9
2.2. Доходи населення	11
2.3. Структура доходів населення за 2005 та 2019 роки	11
2.4. Структура доходів населення	12
2.5. Зміна обсягів доходів населення	12
2.6. Зміна обсягів наявного та реального наявного доходу, індекси споживчих цін	13
2.7. Середньомісячні наявні доходи населення	14
2.8. Реальні зміни середньомісячних наявних доходів населення	15
2.9. Структура сукупних ресурсів домогосподарств	16
2.10. Індекси споживчих цін на основні групи товарів та послуг	18
2.11. Середні ціни на продовольчі товари в торговій мережі (крім міських ринків) за 2005, 2010–2011 роки	21
2.12. Середні ціни на окремі продовольчі товари в торговій мережі (крім міських ринків) за 2012–2019 роки	22
2.13. Товарний еквівалент середньомісячного наявного доходу в розрахунку на одну особу	23
2.14. Динаміка товарного еквівалента середньомісячного наявного доходу в розрахунку на одну особу	24
2.15. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності	25
2.16. Зміна середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників за видами економічної діяльності	26
2.17. Рівень середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників за видами економічної діяльності	27
2.18. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників по містах та районах	28
2.19. Рівень середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників по містах та районах	29
2.20. Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата штатних працівників	30
2.21. Товарний еквівалент середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників	30
2.22. Надання цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами у 2019 році	31
2.23. Надання грошової та натуральної допомоги громадянам, які перебували у складних життєвих обставинах, у 2019 році	31
2.24. Надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у 2019 році	32
2.25. Середній розмір місячної пенсії	33
2.26. Товарний еквівалент середнього розміру місячної пенсії	35

	Стор.
2.27. Витрати та заощадження населення	36
2.28. Зміна обсягів витрат населення	37
2.29. Зміна обсягів витрат населення	38
2.30. Структура витрат та заощаджень населення	39
2.31. Структура витрат населення за 2019 рік	39
2.32. Структура сукупних витрат домогосподарств	40
2.33. Структура грошових витрат домогосподарств	41
2.34. Споживання основних продуктів харчування в домогосподарствах	43
3. ОКРЕМІ СКЛАДОВІ ВАЛОВОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ПРОДУКТУ ЗА ВИТРАТАМИ ЗА 2005, 2010–2018 РОКИ	44
3.1. Кінцеві споживчі витрати	44
3.2. Структура кінцевих споживчих витрат	46
3.3. Структура індивідуальних кінцевих споживчих витрат	47
4. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ПО УКРАЇНІ ТА ОБЛАСТЯХ КАРПАТСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ ЗА 2015–2019 РОКИ	48
4.1. Зміна обсягів доходів населення по Україні та областях Карпатського економічного району	48
4.2. Структура доходів населення по Україні та областях Карпатського економічного району	49
4.3. Зміна обсягів витрат населення по Україні та областях Карпатського економічного району	50
4.4. Структура витрат та заощаджень населення по Україні та областях Карпатського економічного району	51
5. ОКРЕМІ СКЛАДОВІ ВАЛОВОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ПРОДУКТУ ЗА ВИТРАТАМИ ПО УКРАЇНІ ТА ОБЛАСТЯХ КАРПАТСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ ЗА 2014–2018 РОКИ	52
5.1. Структура кінцевих споживчих витрат по Україні та областях Карпатського економічного району	52
5.2. Структура індивідуальних кінцевих споживчих витрат по Україні та областях Карпатського економічного району	54
6. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЗА РЕГІОНАМИ УКРАЇНИ ЗА 2005, 2010–2019 РОКИ	55
6.1. Доходи населення за регіонами України	55
6.2. Наявний дохід населення за регіонами України	57
6.3. Наявний дохід у розрахунку на одну особу за регіонами України	59
6.4. Зміна обсягів доходів населення за регіонами України	61
6.5. Зміна обсягів наявного доходу населення за регіонами України ..	63
6.6. Зміна обсягів наявного доходу за регіонами України у 2019 році	65
6.7. Зміна обсягів наявного доходу в розрахунку на одну особу за регіонами України	66

	Стор.
6.8. Зміна обсягів наявного доходу в розрахунку на одну особу за регіонами України у 2019 році	68
6.9. Зміна обсягу реального наявного доходу населення за регіонами України	69
6.10. Зміна обсягів реального наявного доходу населення за регіонами України у 2019 році	71
6.11. Частка регіону в загальному обсязі доходів населення	72
6.12. Витрати населення за регіонами України	74
6.13. Витрати населення в розрахунку на одну особу за регіонами України	76
6.14. Зміна обсягів витрат населення за регіонами України	78
6.15. Частка регіону в загальному обсязі витрат населення	80
7. ОКРЕМІ СКЛАДОВІ ВАЛОВОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ПРОДУКТУ ЗА ВИТРАТАМИ ЗА РЕГІОНАМИ УКРАЇНИ ЗА 2005, 2010–2018 РОКИ	82
7.1. Кінцеві споживчі витрати за регіонами України	82
7.2. Індивідуальні кінцеві споживчі витрати за регіонами України	84
7.3. Кінцеві споживчі витрати сектору домашніх господарств за регіонами України	86
7.4. Кінцеві споживчі витрати сектору некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, за регіонами України ..	88
7.5. Індивідуальні кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління за регіонами України	89
7.6. Колективні кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління за регіонами України	91
7.7. Валове нагромадження основного капіталу домашніх господарств за регіонами України	93
7.8. Частка регіону в загальному обсязі кінцевих споживчих витрат ..	95
7.9. Частка регіону в загальному обсязі індивідуальних кінцевих споживчих витрат	97
7.10. Частка регіону в загальному обсязі кінцевих споживчих витрат сектору домашніх господарств	99
7.11. Частка регіону в загальному обсязі кінцевих споживчих витрат сектору некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства	101
7.12. Частка регіону в загальному обсязі індивідуальних кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління	103
7.13. Частка регіону в загальному обсязі колективних кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління ...	105
7.14. Частка регіону в загальному обсязі валового нагромадження основного капіталу домашніх господарств	107
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	108
ПРЕДМЕТНО-АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК	114

1. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЗА 2019 РІК

Номинальні доходи населення Чернівецької області у 2019 році, за попередніми даними, склали 57755 млн.грн і зросли в порівнянні з 2018 роком на 10,8% (у 2017 році – на 19,7%). У середньому по Україні номінальні доходи населення збільшились у 2019 році на 13,9%. За цим показником Чернівецька область серед регіонів України займала у 2019 році 24 місце (у 2018 році – 15 місце).

Наявний дохід, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, становив у 2019 році 43574 млн.грн і збільшився порівняно з попереднім роком на 12,5% (у 2018 році – на 17,8%). В Україні в цілому обсяг наявного доходу також збільшився: у 2019 році – на 14,9%, у 2018 році – на 23,0%.

Реальний наявний дохід, визначений за виключенням впливу цін, збільшився у 2019 році порівняно з 2018 роком на 5,6% (у 2018 році – на 6,8%). Середній показник реального наявного доходу населення загалом по Україні збільшився на 6,5%. Чернівецька область за цим показником серед регіонів України займала 17–18 місце (у 2018 році – 23 місце).

Наявний дохід у розрахунку на одну особу у 2019 році становив 48254,7 грн, що на 12,8% більше, ніж у 2018 році. Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу по області у 2019 році склав 4021 грн та становив 71,5% від середнього рівня по Україні (у 2018 році – 73,2%). Серед регіонів України за цим показником Чернівецька область займала 22 місце.

Якісним показником оцінювання доходів населення є їхня структура, яка відображає рівень економічної активності населення.

Основним джерелом доходів населення області продовжували залишатись **соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти**. Загальна сума цієї статті доходів у 2019 році становила 21506 млн.грн і збільшилася порівняно з 2018 роком на 6,5%. Питома вага її в структурі доходів населення зменшилася проти 2018 року на 1,5 в.п. і складала 37,3%. Це свідчить про вагоме економічне навантаження на працююче населення та нівелювання ролі заробітної плати як джерела доходів.

У 2019 році в розрахунку на одну особу в середньому за місяць надано соціальних допомог та отримано інших поточних трансфертів на 1984,7 грн або на 14,7% менше, ніж у середньому по Україні. Серед регіонів України Чернівецька область за цим показником займала 20 місце.

Важливою складовою цієї статті доходів були **соціальні допомоги**, яких було надано у 2019 році на 9310 млн.грн, що на 17,0% більше, ніж у попередньому році.

У структурі доходів населення області, на відміну від України в цілому та інших областей Карпатського економічного району, **заробітна плата** не була провідним джерелом.

Її номінальний обсяг у 2019 році становив 20924 млн.грн. Темп зростання заробітної плати у 2018 році склав 113,0% і був на 2,2 в.п. вищим, ніж темп зростання номінальних доходів (у 2018 році – на 7,1 в.п.).

вищим). У цілому по Україні заробітна плата зросла у 2019 році проти 2018 року на 14,6%. За темпами зростання заробітної плати Чернівецька область займала 21–22 місце серед інших регіонів України. Питома вага цієї статті в структурі доходів населення склала 36,2% (у цілому по Україні – 47,4%) або на 0,7 в.п. більше, ніж у 2018 році. За питомою вагою заробітної плати в доходах населення Чернівецька область серед регіонів України займала останнє місце. Проте, починаючи з 2014 року, відслідковується тенденція до зростання цього показника.

Третім за значенням джерелом доходів населення був **прибуток та змішаний дохід**, одержаний у результаті виробничої діяльності фізичних осіб. Загальна сума цієї статті доходів населення у 2019 році склала 14392 млн.грн і зросла порівняно з 2018 роком на 14,6%. При цьому темп її зростання був нижчим на 3,6 в.п., ніж у 2018 році та на 4,0 в.п. меншим, ніж у цілому по Україні. За цим показником Чернівецька область займала 19 місце серед регіонів України. Питома вага прибутку та змішаного доходу фізичних осіб у загальному обсязі доходів населення збільшилася проти 2018 року на 0,8 в.п. і складала 24,9%.

Доходи від власності (одержані) склали 933 млн.грн і збільшилися проти 2018 року на 12,4%, питома вага цієї статті доходів у сукупних доходах населення була найменшою – 1,6% і при цьому залишилась на рівні 2018 року.

Важливим для аналізу рівня доходів є оцінка їх витрачання.

Зростання доходів населення вплинуло на збільшення витрат та заощаджень. У 2019 році **витрати населення** області становили 76299 млн.грн і зросли порівняно з 2018 роком на 23,6%. Серед складових статей витрат переважали **витрати на придбання товарів та послуг** – 71082 млн.грн або 93,2% від загальної суми сукупних витрат (у 2018 році – 93,0%).

Середньомісячні витрати на придбання товарів та послуг у розрахунку на одну особу в області склали 6559,8 грн або 97,1% до середнього рівня по Україні. Серед областей Карпатського економічного району в Чернівецькій області вони були на 17,7% вищими, ніж у Закарпатській області та на 15,8%, ніж у Івано-Франківській, проте на 8,6% нижчими, ніж у Львівській області.

Сума поточних податків на доходи та майно, інших сплачених поточних трансфертів становила у 2019 році 4823 млн.грн і збільшилась порівняно з 2018 роком на 20,0%. Питома вага цієї статті витрат у структурі загальних витрат склала 6,3%, що на 0,2 в.п. менше, ніж у 2018 році.

Доходи від власності (сплачені) склали у 2019 році 394 млн.грн і збільшились проти 2018 року на 21,6%. Питома вага цієї статті витрат у загальній сумі витрат порівняно з 2018 роком не змінилась і склала у 2019 році 0,5%.

Нагромадження нефінансових активів було від'ємним і становило 212 млн.грн (у 2018 році також від'ємне – 232 млн.грн).

У 2019 році спостерігалось зменшення **фінансових активів** населення на 18332 млн.грн, у 2018 році – також зменшення на 9382 млн.грн.

2. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЗА 2005, 2010–2019 РОКИ

2.1. Доходи та витрати населення

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Доходи населення						
усього, млн.грн	5776	16114	18682	21012	22408	22941
частка області в загальному обсязі України, відсотків	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5
Наявний дохід населення						
усього, млн.грн	4620	12211	14470	16409	17646	16798
частка області у загальному обсязі України, відсотків	1,6	1,4	1,5	1,4	1,4	1,5
у розрахунку на одну особу, грн	5078,0	13503,3	15992,5	18107,5	19438,2	18475,6
у відсотках до середнього рівня по Україні	80,2	73,0	73,9	71,8	72,7	69,0
Витрати населення						
усього, млн.грн	5187	14132	17396	19295	20567	24640
частка області у загальному обсязі України, відсотків	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,7
у розрахунку на одну особу, грн	5701,3	15627,6	19226,3	21292,2	22655,9	27100,7
у відсотках до середнього рівня по Україні	80,0	76,3	76,8	74,1	71,9	78,4
Зміна обсягу, відсотків до попереднього року						
доходів населення	139,3	127,7	115,9	112,0	106,6	102,4
наявного доходу населення	140,3	134,9	118,5	112,2	107,5	95,2
у розрахунку на одну особу	140,7	134,9	118,4	112,0	107,3	95,0
реального наявного доходу	124,8	125,0	111,7	113,0	108,7	85,7
витрат населення	136,5	116,0	123,1	107,6	106,6	119,8

Продовження табл. 2.1

	2015	2016	2017	2018	2019
Доходи населення					
усього, млн.грн	28316	33657	43542	52108	57755
частка області в загальному обсязі України, відсотків	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Наявний дохід населення					
усього, млн.грн	21773	25780	32861	38721	43574
частка області у загальному обсязі України, відсотків	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5
у розрахунку на одну особу, грн	23929,0	28360,8	36214,5	42762,0	48254,7
у відсотках до середнього рівня по Україні	75,2	76,5	76,6	73,2	71,5
Витрати населення					
усього, млн.грн	30190	35738	49642	61722	76299
частка області у загальному обсязі України, відсотків	1,7	1,7	1,9	1,9	2,0
у розрахунку на одну особу, грн	33179,5	39315,7	54708,0	68163,4	84495,0
у відсотках до середнього рівня по Україні	81,7	82,3	88,7	89,6	93,1
Зміна обсягу, відсотків до попереднього року					
доходів населення	123,4	118,9	129,4	119,7	110,8
наявного доходу населення	129,6	118,4	127,5	117,8	112,5
у розрахунку на одну особу	129,5	118,5	127,7	118,1	112,8
реального наявного доходу	87,2	105,2	113,4	106,8	105,6
витрат населення	122,5	118,4	138,9	124,3	123,6